

Research Paper

Comparison of Parental Values, Parental Satisfaction, and Well-Being Based on the Perceived level of welfare in Parents

Seyyedeh Fatemeh Mousavi*

1- Associate Professor, Department of Psychology, Women Research Center, Alzahra University, Tehran. Iran.

Received: 2022/12/20

Revised: 2023/06/24

Accepted: 2023/08/22

Use your device to scan and read the article online

DOI:

[10.30495/jzvj.2023.31351.3943](https://doi.org/10.30495/jzvj.2023.31351.3943)

Keywords:

Parental values, parental satisfaction well-being, welfare level

Abstract

Introduction: The purpose of this study was to compare parental values, parental satisfaction and psychological well-being in parents living in different areas of Tehran.

Materials and Method: The research method is descriptive and causal-comparative. The study population consisted of two groups of parents living in Tehran, of these, 447 parents (225 mothers and 222 fathers) were selected by convenient from different regions of Tehran (north, south, center, east and west) and categorized to different disadvantaged, average and relatively prosperous based on perceived welfare in neighborhood. Assessment tools included the Adult Goals and Values Questionnaire with internal consistency in the range of .60-.94, (Suizo, 2007), the World Health Organization's Well-being Index (WHO-5) with internal consistency in the range of .92-.94, and the Kansas Parental Satisfaction Scale (James et al., 1985) with Cronbach's alpha in the range of .82-.85.

Results: The results of MANOVA showed that three groups of parents residing in disadvantaged, average and relatively prosperous regions had significant difference in the values of tradition and conformity, power and achievement, related to others, generosity and benevolence, separateness, and parental satisfaction, but had no significant difference in psychological well-being ($p < 0.01$). The results also showed that parents living relatively prosperous regions were more likely to nurture values of conformity, achievement, benevolence and separateness, and had higher parental satisfaction, and parents living in disadvantaged regions focused on religious values in their children.

Conclusion: The perceived level of economic affordability of families can be considered as one of the factors affecting the prioritization of parenting values and parental satisfaction with parenthood.

Citation: Mousavi SF. Comparison of Parental Values, Parental Satisfaction and Well-Being Based on Perceived level of welfare in Parents. Quarterly Journal of Women and Society. 2023; 14 (55): 59-76.

* **Corresponding Author:** Seyyedeh Fatemeh Mousavi

Address: 6th floor, Women Research Center, Kharazmi Building, Alzahra University, North Sheikh Bahae St., Deh-e Vanak, Tehran. Iran.

Tell: 021-85692084

Email: f.mousavi@alzahra.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Parents, as the first responsible for upbringing, play an important role in the successful development of a child. They pursue specific goals from raising children (1). Parents help children to correct incorrect reactions by showing, explaining and criticizing (2). They consider goals, values and qualities of life for their children that they hope their children will possess as adults (3). Parental values are different types of values and qualities of life that parents expect their children to have in the future (5, 6). These cultural versions change over time under the influence of the socio-economic contexts of each society (7) and are strengthened under the influence of the two main cultural orientations of individualism-collectivism in the vertical-horizontal range of independence-dependence, autonomy-conformity (9). Some parents focus on internalizing values in their children, and others may be more interested in maintaining a coherent relationship with their children and paying attention to values, or developing children's abilities to adapt or negotiate (12). The socio-economic context of families plays an important role in the values and beliefs related to parenting (1,25). Modiri (29) showed that the socio-economic status of families can explain traditional values in families, or the elderly with low economic status are more adherent to traditional values (30). Working class parents place more emphasis on the values of obedience and compliance with rules and regulations in their children (31), Cohen et al. (32) found that parents from the middle socio-economic class cared about their responsibility and control in their children. Parenting outcomes, such as parental satisfaction from interacting with children, are also affected by socio-economic background, just like parenting processes. "Parental satisfaction" refers to the level of satisfaction with the three dimensions of satisfaction with children, satisfaction with oneself as a parent, and satisfaction with the relationship with the child (34). Lack of economic resources and deprivation of welfare in life can cause changes in

parenting behaviors and the transfer of cultural norms from parents to children and the way of interactions between family members (44). Studies have also shown that the socioeconomic status of the family plays a significant role in the mental health and well-being of family members (42,43). The economic status of people affects their psychological well-being due to creating hierarchical differences in social classes and their mental perception of being in a certain class (52). This study was designed to compare parental values, parental satisfaction and well-being in three classes of families living in deprived, middle and prosperous neighborhoods to answer the question whether there is a difference between families in parental values, parental satisfaction and is there a significant difference in well-being?

Methods

The participants included 447 parents, including 225 mothers and 222 fathers, who were chosen voluntarily and subject to informed consent to participate in the research, according to the purpose of the current research, the families' subjective perception of living in the neighborhood and the level of economic well-being Self-report was used as the comparison criterion.

To collect data, measurements including parental values in five dimensions with internal consistency in the range of .60-.94, WHO's well-being index-short form (WHO-5) in 5 items with internal consistency in the range of .94-.92 and parental satisfaction scale with 3 items and Cronbach's alpha .85-.82 were used.

Finding

The results showed that the level of perceived well-being has a significant effect on parents' values and parental satisfaction. F from ANOVA in Table 1 shows that the effect of the level of perceived well-being on parental values and parental satisfaction of parents is significant, this means that three groups of parents have significant differences in the values of tradition-conformity, power-achieve, relatedness, benevolence-prosocial, separateness and religiosity, and parental satisfaction.

Table 1: ANOVA scores of parents of three groups in research variables

		SS	df	MS	F	P	η^2
The effect of the level of perceived well-being	tradition-conformity	620.45	2	310.22	4.5	.01	.02
	power-achieve	1111.37	2	555.68	8.68	.001	.04
	relatedness	559.53	2	279.77	11.61	.001	.06
	self-management Influence and	361.24	2	180.62	1.89	.15	.01
	benevolence-prosocial	466.39	2	233.2	4.46	.01	.02
	separateness	140.79	2	70.39	9.3	.001	.05
	religiosity	176.58	2	88.29	3.92	.02	.02
	parental satisfaction	36.75	2	18.38	4.99	.007	.03
	well-being	88.63	2	44.31	.99	.4	.01

The results of the post-hoc test also showed that the prosperous group had higher scores in the values of tradition and conformity ($\Delta M=2.46$, $p<.03$), power-achieve ($\Delta M=3.79$, $p<.001$), relatedness ($\Delta M=2.44$, $p<.001$), benevolence-prosocial ($\Delta M=2.37$, $p<.03$) and separateness ($\Delta M=1.27$, $p<.001$) on the other hand, the non-prosperous parents cares more about religious values in their children than the prosperous group ($\Delta M=2.25$, $p<.02$) and the prosperous group feels more satisfied with their parental role than the average group ($\Delta M=.005$, $p<.69$).

Discussion

Socio-economic class is an important level of culture within the society (31) which has a wide influence on the way people think, feel, and behave and causes multiple forms of hierarchical distinctions between people. Being a member of a class known as affluent or living in a well-off place includes a wide range of advantages such as more influence, better opportunities, more health and security, etc. (60).

Despite limited studies regarding the role of socio-economic class on the importance of parents' values, the present finding is consistent with the results of various studies (27), (1), (25), (28), (31) is consistent. Since religion is an integral part of Iranian culture as a traditional value, in line with Maliki's (30) and Modiri's (29) studies, commitment to religious values in non-prosperous families is more than prosperous families. It should be said that the cultural and value transformations in Iranian society during recent decades, especially in big cities, have

brought about changes in religious approaches and adherence to religious values in the privileged groups of the society. The changes that are in favor of modernism and the trend towards more individualistic western models are considered to be in conflict with religious values.

The results also showed that the three non-prosperous, average and affluent groups did not have a statistically significant difference in well-being ($p>.01$). This finding is inconsistent with the results of several studies on the effect of economic status on well-being and mental health (55-51). Having a better social position, access to better opportunities and more welfare resources predicts higher mental health in people. However, some studies have pointed out the contradictory effects of being in a socio-economic class on well-being.

Conclusion

The perceived level of economic affordability of families can be considered one of the factors affecting the prioritization of parenting values and parental satisfaction with parenthood.

Practical Suggestions

It is recommended that more efficient and effective parenting values are encouraged by the media as parents' educational vision, and the basis for increasing the satisfaction and well-being of parents is provided by consulting and service institutions.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This research was conducted in compliance with the ethical codes of research, including the principle of confidentiality of the participant's personal information and their informed consent to participate in the study.

Funding

This study was conducted without individual or institutional financial support.

Authors' contributions

This study was carried out from design to execution and preparation of the manuscript draft by the corresponding author.

Conflicts of interest

This study has no personal or institutional conflicts of interest.

Acknowledgment

We are grateful to all the parents participating in this research.

مقاله پژوهشی

مقایسه ارزش‌های والدینی، رضایت والدینی و بهزیستی بر اساس سطح رفاه ادراک‌شده در والدین

سیده فاطمه موسوی^{*۱}

۱-دکترای روان‌شناسی، دانشیار گروه روانشناسی و علوم تربیتی، پژوهشکده زنان، دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۲۹

تاریخ داوری: ۱۴۰۲/۰۴/۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۵/۳۱

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

[10.30495/jzv.2023.31351.3943](https://doi.org/10.30495/jzv.2023.31351.3943)

واژه‌های کلیدی:

ارزش‌های والدینی، رضایت والدینی، بهزیستی، سطح رفاه.

مقدمه: پژوهش حاضر با هدف مقایسه ارزش‌های والدینی، رضایت والدینی و بهزیستی در والدین ساکن مناطق مختلف شهر تهران انجام شد.

روش: روش پژوهش توصیفی و از نوع علی-مقایسه‌ای است. جامعه پژوهش حاضر دو گروه از پدران و مادران ساکن شهر تهران بودند که از آن میان تعداد ۴۴۷ والد (۲۲۵ مادر و ۲۲۲ پدر) به روش دردسترس از نقاط مختلف شمال، جنوب، مرکز، شرق و غرب شهر تهران انتخاب شدند و از حیث سطح رفاه ادراک‌شده به سه گروه برخوردار، غیربرخوردار و متوسط دسته‌بندی شدند. ابزارهای سنجش شامل پرسشنامه اهداف و ارزش‌ها در بزرگسالان (سوئیژو، ۲۰۰۷) با ضرایب همسانی درونی در دامنه ۰/۶۰-۰/۹۴، شاخص بهزیستی سازمان بهداشت جهانی (WHO-5) با ضرایب همسانی درونی در محدوده ۰/۹۴-۰/۹۲، مقیاس رضایت والدینی کاتزاس (جیمز و همکاران، ۱۹۸۵) با آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۸۲-۰/۸۵ بود.

یافته‌ها: نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره نشان داد سه گروه غیربرخوردار، متوسط و برخوردار در پرورش ارزش‌های سنت و همنوایی، قدرت و پیشرفت، ارتباط با دیگران، سخاوتمندی و خیرخواهی، منحصربه‌فردبودن و دینداری در فرزندان‌شان و نیز میزان رضایت از نقش والدینی خود با یکدیگر تفاوت معنادار داشته، اما در بهزیستی با یکدیگر تفاوت آماری معناداری نداشتند ($p < 0/01$). نتایج آزمون تعقیبی نشان داد گروه برخوردار به پرورش ارزش‌های همنوایی، پیشرفت، خیرخواهی و منحصربه‌فردبودن اهمیت داده و رضایت والدینی بیشتری داشتند و گروه غیربرخوردار به پرورش ارزش دینداری در فرزندان‌شان اهمیت می‌دادند.

نتیجه‌گیری: سطح رفاه ادراک‌شده خانواده‌ها می‌تواند به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر اولویت‌دهی به ارزش‌های فرزندپروری و رضایت والدین از والدگری مورد توجه قرار گیرد.

*نویسنده مسئول: سیده فاطمه موسوی

نشانی: تهران، ده ونک، خیابان شیخ بهایی شمالی، دانشگاه الزهراء(س)، ساختمان خوارزمی، طبقه ششم، پژوهشکده زنان.

تلفن: ۰۲۱-۸۵۶۹۲۰۸۴

پست الکترونیکی: f.mousavi@alzahra.ac.ir

مقدمه

خانواده کوچک‌ترین واحد اجتماعی و تاثیرگذارترین واحد تربیتی در جامعه است و والدین به عنوان اولین عاملان تربیت نقش مهمی در رشد موفقیت‌آمیز کودک دارند. آن‌ها از تربیت کودک اهداف مشخصی را پیگیری می‌کنند، به عبارتی بین آرمان‌های تربیتی والدین^۱ و مؤلفه‌های روان‌شناختی رشدیافته در کودکان رابطه مستقیمی وجود دارد. والدین به عنوان ارکان اصلی خانواده، به فرزندان آموزش و الگو می‌دهند و فرصت‌هایی را برای مشاهده، تقلید و یادگیری کودکان فراهم می‌کنند. والدین محیط خانه، محیط‌های محلی و رسانه‌هایی را که کودکان در معرض آن هستند، سازماندهی می‌کنند (۱). والدین از طریق نشان‌دادن، توضیح‌دادن و انتقاد به کودکان کمک می‌کنند تا پاسخ‌های نامطلوب را اصلاح کنند، وجود بسیاری از خصوصیات شخصی و اجتماعی مهم، انگیزه‌ها و نگرش‌ها مانند مهربانی به دیگران و ارزش‌قائل شدن برای پیشرفت ذهنی و اعتمادبه‌نفس به شدت تحت تأثیر جنبه‌های کلی محیط خانواده، روش‌های فرزندپروری و همانندسازی با اعضای خانواده قرار دارد (۲).

والدین هدف‌ها، ارزش‌ها و کیفیاتی از زندگی برای کودکانشان در نظر می‌گیرند که امیدوارند فرزندان‌شان به عنوان بزرگسال آن را دارا شوند (۳). شوارتز (۴) ارزش‌های بشری^۲ را عبارت از اهداف فراموقعیتی می‌داند که به عنوان اصول راهنما در زندگی فرد یا گروه به کار می‌روند و از نظر اهمیت تفاوت دارند. به نظر وی، معنای یک ارزش در الگوی تجربی پیوسته با سایر ارزش‌ها و از جایگاه آن ارزش در ساختار روابط میان تمامی ارزش‌ها مشخص می‌شود. مجموعه‌ای که این ارزش‌ها در آن شکل گرفته‌اند و بر اساس اهمیت‌شان در زندگی فرد به عنوان هدف‌ها و اصول قطعی راهنمای زندگی آنان تلقی می‌شوند، نظام ارزشی نام دارد؛ بنابراین، نظام ارزشی^۳ یا اولویت‌های ارزشی، سازمانی از ارزش‌ها و باورهای ترجیحی ابزاری یا غایی است که بر اساس اهمیت نسبی رتبه‌بندی شده‌اند.

ارزش‌های والدینی-به‌معنای ادراک والدین از اهدافی که به عنوان اصول راهنما برای پرورش فرزند عمل می‌کنند- انواع مختلفی از ارزش‌ها و کیفیات زندگی است که والدین انتظار دارند فرزندان‌شان در آینده از آن ویژگی‌ها برخوردار شوند (۵، ۶). این ویژگی‌ها در جوامع چندفرهنگی و چندقومیتی متفاوت بوده،

مدل‌ها یا نسخه‌های فرهنگی ویژه‌ای از والدگری ارائه می‌کند که طی آن، نسل‌ها با تفسیرها و نظام انگیزشی والدین خود در فعالیت‌های روزانه پرورش پیدا می‌کنند. این نسخه‌های فرهنگی خود تحت تأثیر زمینه‌های اجتماعی-اقتصادی هر جامعه (۷) و حتی به اقتضای سنین تحولی فرزندان طی زمان تغییر می‌یابد (۸). نسخه‌های فرهنگی والدگری متأثر از دو جهت‌گیری عمده فرهنگی فردگرایی-جمع‌گرایی^۴ در طیف عمودی-افقی^۵ از استقلال-وابستگی، خودمختاری^۶ و خودگرایی-همنوايي و ارتباط^۷ ارائه و تقویت می‌شوند (۹)، در طیف عمودی ارزش‌های مبتنی بر خود مستقل^۸ به شکل خودبسندگی^۹، تمایز و خودگرایی و در طیف افقی ارزش‌های مبتنی بر خود وابسته^{۱۰} در ارتباط، زمینه و اتصال با دیگری تعریف می‌شود. طیف فردگرایی مشتمل بر دو بعد گشودگی در برابر تغییر^{۱۱} (خودگرایی و برانگیختگی)^{۱۲} و خودارتقایی^{۱۳} (پیشرفت و قدرت)^{۱۴} و طیف جمع‌گرایی مشتمل بر دو بعد محافظه‌کاری^{۱۵} (همنوايي، سنت و امنیت)^{۱۶} و تعالی خود^{۱۷} (جهانی‌گرایی و خیرخواهی)^{۱۸} در مطالعه ارزش‌های طبقه‌بندی‌شده شوارتز (۱۰) و دو ارزش افزودشده اثرگذاری^{۱۹} (در برابر کنترل و اطاعت)^{۲۰} و منحصر به فردبودن^{۲۱} (در برابر ارتباط) از ابعاد خودمختاری (در طیف فردگرایی) در مطالعه بین‌فرهنگی کگیتسای (۱۱) متمرکز بر اهداف و ارزش‌های والدین برای کودکان مورد بررسی قرار گرفته است (۷). برخی والدین بر درونی‌کردن ارزش‌ها در فرزندان‌شان تمرکز دارند و برخی دیگر ممکن است بیشتر به حفظ رابطه منسجم با فرزندان، پرورش توانایی‌های کودکان برای انتخاب‌های درست با توجه به ارزش‌ها و یا پرورش توانایی‌های کودکان برای سازگاری یا مذاکره علاقمند باشند؛ این والدین ممکن است با هدف تضمینی برای بقا و موفقیت فرهنگی فرزندان، خواهان فرمانبرداری سخت‌گیرانه‌تر در حوزه‌هایی از قبیل ایمنی، سلامت و اخلاق باشند. در مقابل، والدینی که بیشتر به درونی‌شدن ارزش‌ها اهمیت می‌دهند، احتمالاً رویکرد سخت‌گیرانه‌تری درباره حوزه‌های مختلف تربیت دارند (۱۲).

از این‌رو، مشاهده می‌شود علی‌رغم برخی تشابهات در ساختارها، کارکردها و فرایندهای والدینی، شیوه ابراز آن‌ها در سطح کمی و کیفی متأثر از فرهنگ اشکال متفاوتی به خود می‌گیرد (۱۳، ۱۴)، والدگری متأثر از چنین ویژگی‌های منحصر به فردی

12. self-direction & stimulation

13. self-enhancement

14. achievement & power

15. conservation

16. conformity, tradition, and security

17. self-transcendence

18. universalism & benevolence

19. agency

20. control & obedience

21. separateness

1. educational goals

2. Human values

3. Value system

4. individualism-collectivism

5. vertical-horizontal

6. autonomy

7. relatedness

8. independent self

9. self-contained

10. dependent self

11. openness to change

شغلی والدین بر ارزش‌های فرزندپروری بود (۲۶). کوسرو (۲۷) دریافت مادران آمریکایی اروپایی با توجه به طبقه اقتصادی-اجتماعی، سطح تحصیلات و محیط زیست ادراک‌های متفاوتی از ارزش استقلال و اهمیت آن برای فرزندانشان دارند. پژوهش اسدی و همکاران (۲۸) نشان داد در خانواده‌های ساکن در مناطق غیربرخوردار و در شهرهای کوچک شیوه‌های فرزندپروری مستبدانه و در شهرهای بزرگ و برخوردار شیوه‌های مقتدرانه والدینی رایج‌تر بود. آن‌ها نشان دادند مادران ساکن در شهرهای بزرگ بر پروردان ارزش‌های منبعث از فردگرایی در فرزندانشان تأکید دارند. مدیری (۲۹) نشان داد وضعیت اقتصادی-اجتماعی خانواده‌ها قادرست ارزش‌های سنتی شامل تعهد به خانواده و احترام به بزرگ‌تر و اطاعت را در خانواده‌ها تبیین کند. وی نشان داد ارزش‌های سنتی در افراد دارای درآمد و پایگاه اقتصادی-اجتماعی پایین بیش‌تر قابل مشاهده است، ملکی (۳۰) نیز نشان داد که سالخوردگان دارای موقعیت اقتصادی پایین بیش از جوانان و دیگر افراد دارای موقعیت اقتصادی بالا به ارزش‌های سنتی پایبندند. در مطالعه تاج و همکاران (۳۱) مشخص شد که والدین طبقه متوسط با احتمال بیش‌تری به ارزش خودگردانی تمرکز کرده و آزادی بیش‌تری برای فرزندانشان قائلند، در حالی‌که والدین طبقه کارگر به ارزش‌های اطاعت و همنوایی با قوانین و قواعد در فرزندانشان تأکید دارند، کوهن و همکاران (۳۲) دریافت والدین برخاسته از طبقه اقتصادی-اجتماعی متوسط، با تمرکز بر معیارهای درونی کنترل، به پرورش ارزش‌های خودگردانی با اولویت‌دادن به مسئولیت‌پذیری و کنترل خود در فرزندانشان اهمیت می‌دادند، در حالی‌که والدین طبقه کارگر با تمرکز بر انطباق و همنوایی نسبت به پیروی از استانداردهای بیرونی کنترل رفتار، حساسیت بیش‌تری نشان می‌دادند. با این حال، برخی مطالعات انضباط حمایتی مادران را بیش از طبقه اقتصادی-اجتماعی در کارکردهای اجرایی فرزندان موثر می‌داند و نشان می‌دهد که انضباط مادر رابطه بین طبقه اجتماعی-اقتصادی و پیامدهای عملکردی را در فرزندانشان میانجی‌گری می‌کند (۳۳). آنچه در مورد فرایندهای والدینی متأثر از پیشینه اقتصادی-اجتماعی خانواده‌ها گفته شد، به پیامدهای والدینی قابل تسری است. شیوه‌ها، الگوهای و سبک‌های ارتباطی بین والد-فرزند در کنار دیگر ویژگی‌های زمینه‌ای مرتبط با والد-کودک قادر است میزان خشنودی و رضایت والدین از تعامل با فرزند را تحت تأثیر قرار دهد.

«رضایت والدینی»^{۲۲} به میزان رضایت والدین از سه بعد رضایت از فرزندانشان، رضایت از خود به عنوان والد، و رضایت از رابطه با فرزند اشاره دارد (۳۴). مطابق با دیدگاه دوره زندگی^{۲۳} که بر شبکه روابط خانوادگی و موثر بر زندگی فردی تأکید دارد، رضایت

حتی پیش از تولد، شیوه‌های پرورش و تعامل والد-فرزند را تعیین می‌کند (۱) و با برخورداری از کارکرد انطباقی (۱۵)، در نهایت غایتی جز افزایش سازگاری اجتماعی، پیشرفت تربیتی و امنیت روانی برای فرزندانش ندارد (۱۳)، مطالعات حاکی از محوری بودن باورهای والدین در مداخلات خانواده، بعنوان دارایی‌های طبیعی برای ترویج سبک‌های فرزندپروری بهینه مطابق با زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی است (۱۶). مروری بر آرمان‌های فرزندپروری در مطالعات مختلف نشان داد مادران آمریکایی به ارزش‌های خودمختاری، جرات‌ورزی، شایستگی کلامی و خودشکوفایی و مادران ژاپنی به بلوغ عاطفی، خودکنترلی و احترام به روابط متقابل در فرزندانشان اهمیت می‌دهند (۱۳)، و یا بلوغ و ریسش فرزندانشان در فرهنگ‌های غیرغربی در ایفای نقش و پذیرش مسئولیت‌ها در ساختار سلسله مراتبی خانواده تعریف می‌شود. مسئولیت‌هایی که تمرکز آن بر ارزش‌های مراقبت از خردسالان-سالخوردگان قابل تعریف است (۶). والدین اقلیت در ایالات متحده، به ارزش‌های انسجام خانوادگی و همنوایی و والدین ساکن کشورهای اروپایی به ارزش‌های خودمختاری و استقلال (۱۷)، والدین آمریکایی-چینی تبار متأثر از آیین کنفوسیوس به ارزش‌های احترام به بزرگسالان و همنوایی اجتماعی اهمیت می‌دهد (۱۸)، مادران تحصیلکرده آمریکایی-اروپایی تبار به ارزش خودمختاری و مادران با تحصیلات پایین‌تر به ارزش وابستگی در فرزندانشان اهمیت می‌دهند (۱۹)، مادران ویتنامی-استرالیایی نسبت به مادران انگلو-استرالیایی برای هوش امتیاز بیش‌تری می‌دهند (۲۰). در یک بافت جمع‌گرا هویت افراد در رابطه با دیگران تعریف و به رسمیت شناخته می‌شود. در چنین زمینه‌ای، اهداف غیرمستقل، پیروی از هنجارهای گروه و ناوابستگی دنبال می‌شود (۹) و بر داشتن رفتارهای خوب و حاکی از ادب در فرزندانش (۲۱)، ارزش‌های سنت و همنوایی، اطاعت و مذهب تأکید بیش‌تری صورت می‌گیرد، در حالی‌که در یک بافت فردگرا، خودگردانی، استقلال و خودارتقایی اهمیت بیش‌تری داشته و اهداف تربیتی منبعث از این ارزش‌ها در فرزندانش تشویق و ترغیب می‌شوند (۶، ۱۲، ۲۲، ۲۳). در مطالعه پدیدارشناختی حلی‌ساز و همکاران (۲۴) بر روی ۱۵ مادر ایرانی مقبول دیگران بودن، احترام به والدین و ارزش‌های مذهبی ارزش‌های مورد تشویق والدین بود. اگرچه مطالعات زیادی در حوزه نقش فرهنگ در اولویت‌بندی ارزش‌های تربیتی والدین صورت گرفته است، اهمیت بافت اجتماعی-اقتصادی که خانواده‌ها در آن قرار گرفته‌اند، نقش مهمی در ارزش‌ها و باورهای مرتبط با فرزندپروری دارد (۱، ۲۵). یک مطالعه بر روی ارزش‌های تربیتی والد-فرزند در دوره ۳۰ ساله حاکی از نقش مهم عوامل اجتماعی-اقتصادی و طبقه

23. life -course perspective

22. parental satisfaction

والدین از نقش خود در تعاملات والد-فرزندی تابعی از کیفیت رابطه فیما بین و رضایت از زندگی فرزندان است (۳۵). برخی مطالعات بر کیفیت رابطه والد-فرزندی با توجه به سنین فرزند و دوران رشدی وی متمرکز شده‌اند، برای نمونه مطالعه آکولینو وهمکاران (۳۶) نشان داد والدین با بزرگ‌شدن فرزندان، کاهش وابستگی مالی و ایفای نقش فرزندان به عنوان مشاور در کنار والدین قادرند رضایت والدین از نقش خود را پیش‌بینی کنند، اگرچه، وجود تعارضات قبلی بین والد-فرزند، بازگشت فرزندان به خانه در اثر طلاق یا جدایی، و یا بیکاری فرزندان بالغ می‌تواند کاهش رضایت والدینی را پیش‌بینی کند. برخی دیگر از مطالعات بر کاهش پیامدهای مثبت والدینی ناشی از ویژگی‌های خاص فرزندان چون داشتن مشکلات جسمی، روانی و رفتاری، تعدد فرزندان به ویژه فرزندان خردسال، خواسته یا ناخواسته بودن فرزند، و یا ویژگی‌های زمینه‌ای والدین چون سن والد در زمان تولد اولین فرزند، جنسیت مراقب و... صحه گذارده‌اند (۳۷، ۳۸، ۳۹). مطالعات بسیار محدودی در حوزه رضایت والدینی صورت گرفته است، بیش‌تر این مطالعات نیز، به وضعیت جسمانی و روانی فرزندان و نقش آن در رضایت والدین پرداخته‌اند، از این‌رو، مطالعه مشابهی در مورد نقش وضعیت رفاه خانواده بر میزان رضایت والدین از نقش والدینی خود صورت نگرفته است، برخی مطالعات مشابه حاکی از نقش طبقه اقتصادی خانواده در پیامدهای تحصیلی و روانی فرزندان است، برای نمونه وضعیت اقتصادی مطلوب خانواده نقش مثبتی بر وضعیت تحصیلی (۴۰)، سلامت روان فرزندان (۴۱)، برخورداری از نیم‌رخ سلامت بهتر در نوجوانان (۴۲) و رضایت زناشویی والدین (۴۳) دارد. لوییز (۴۴) در مقاله خود با عنوان فرهنگ فقر، بر این باور است که کمبود منابع اقتصادی و محرومیت از رفاه در زندگی موجب از دست‌دادن فرصت‌های متفاوت و تغییر در شیوه‌های فرزندپروری و انتقال هنجارهای فرهنگی والدین به فرزندان می‌شود. کونتز (۴۵) در مطالعه خود در خصوص نقش طبقه اقتصادی در سبک والدینی خانواده‌ها به تفاوت‌های بین طبقات کارگر و متوسط اشاره می‌کند و شیوه تعاملات در طبقه کارگر را متمایل به تغییر احساسات فردی و شخصی به نوعی مکالمه سخت و خشن و زبان تعامل در خانواده‌های طبقه متوسط را زبانی عاطفی، داوطلبانه و احساساتی گزارش می‌کند.

گفته شد که وضعیت اقتصادی-اجتماعی خانواده نقش به‌سزایی در سلامت روان و بهزیستی^{۲۴} اعضای خانواده دارد (۴۲، ۴۳). بهزیستی روانی به معنای رشد خوش‌بینانه فردی (۴۶)، خودارزیابی مثبت و پایین‌بودن هیجانات منفی و تلاش برای ارتقای توانایی فرد (۱۸) و تجربه شادکامی و رضایت از زندگی (۴۷) است. برخی مطالعات نشان دادند که افراد در قضاوت‌های

خود پیرامون رضایت از زندگی به منابع در دسترس خود بر اساس سن، جنس و دوره زندگی و... مراجعه می‌کنند (۴۸). طبق نظریه «تردمیل لذت»^{۲۵} (۴۹) شادکامی به عنوان بعد هیجانی بهزیستی، با گذشت زمان از آغاز زندگی زناشویی پس از یک افزایش طبیعی، روند ثابت، بسته به عوامل مختلف ثابت، یا روند کاهشی و یا افزایشی به خود می‌گیرد، اما رضایت از زندگی به عنوان بعد شناختی بهزیستی متأثر از عوامل مختلف فردی، تعاملی و یا زمینه‌ای چون بهبود شرایط اقتصادی پس از افول در میانه زندگی می‌تواند روند افزایشی به خود بگیرد. برخی مطالعات حاکی از پیوند نیرومند بهزیستی روانی با ادراک ذهنی افراد از تعلق به طبقه اجتماعی خاصی است (۵۰). این مطالعه و مطالعات مشابه حاکی از تأثیر طبقه اجتماعی-اقتصادی بر بهزیستی به عنوان یک پدیده روان‌شناختی است که از تجربه روان‌شناختی و اهمیت جایگاه اجتماعی فرد ناشی می‌شود (۵۱). مطالعات حاکی از آن است که وضعیت اقتصادی افراد به دلیل به وجود آوردن تمایزات سلسله‌مراتبی از طبقات اجتماعی و ادراک ذهنی آن‌ها از قرار گرفتن در طبقه خاص، بهزیستی روانی آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۵۲)، از این‌رو، افراد دارای جایگاه اجتماعی-اقتصادی مرفه به دلیل احساس ذهنی کنترل بر اداره زندگی و خودمختاری، دسترسی به منابع اقتصادی و فرصت‌ها، از بهزیستی بیش‌تری برخوردارند (۵۳-۵۶، ۵۱).

از آنجایی که ادراک ذهنی از محل زندگی و اختصاص به یک طبقه اجتماعی-اقتصادی نقش مهمی در پیامدهای روانی فردی و تعاملی افراد دارد، به دلیل محدود بودن چنین مطالعاتی در عرصه روان‌شناختی، مطالعه در این خصوص اهمیت ویژه‌ای دارد، لذا با توجه به آنچه گفته شد این پژوهش با هدف مقایسه ارزش‌های والدینی، رضایت والدین از نقش خود و بهزیستی در سه طبقه از خانواده‌های ساکن در محله‌های غیربرخوردار، متوسط و برخوردار انجام شد تا به این سوال پاسخ دهد که آیا بین این سه گروه از خانواده‌ها، ارزش‌های والدینی، رضایت والدینی و بهزیستی تفاوت معناداری وجود دارد؟

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع علی-مقایسه‌ای است. جامعه پژوهش حاضر دو گروه از پدران و مادران ساکن شهر تهران بودند که از آن میان تعداد ۴۴۷ والد شامل ۲۲۵ مادر و ۲۲۲ پدر به روش در دسترس و مشروط به داشتن رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش از نقاط مختلف شهر تهران، از طریق مراجعه به مراکز عمومی شهر چون پارک‌ها، کلوب‌های ورزشی، فرهنگسراها، سرای محله‌ها، فروشگاه‌ها و مراکز خرید انتخاب شدند، با توجه به هدف پژوهش حاضر، ادراک ذهنی خانواده‌ها از زیستن در

25. hedonic treadmill

24. well-being

خودگزارشی) و تمایل برای شرکت در پژوهش با رعایت حفظ محرمانگی پاسخ‌های آن‌ها بود. اطلاعات گروه نمونه به تفکیک جنسیت و رفاه ادراک‌شده در جدول ۱ آمده است:

محله زندگی و سطح برخورداری از رفاه اقتصادی به صورت خودگزارشی ملاک مقایسه قرار گرفت. به علاوه، ملاک ورود به پژوهش، داشتن حداقل یک فرزند تحت‌مراقبت در منزل، ساکن شهر تهران بودن، برخورداری از سلامت جسمی و روانی (به روش

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پدران و مادران سه گروه

طبقه غیربرخوردار	ویژگی‌های جمعیت‌شناختی		پدران		مادران	
	میانگین	انحراف‌استاندارد	تعداد	دامنه	تعداد	دامنه
طبقه غیربرخوردار	سن	۴۱/۱۵	۹/۴۸	۱۸-۶۲	۳۷/۲۴	۶/۴۳
	سطح تحصیلات	۱۳/۶	۳/۲۱	۸-۲۳	۱۲/۶۲	۳/۸۳
	سن بزرگ‌ترین فرزند	۱۳/۳۱	۸/۸۲	۱-۳۸	۱۱/۶۹	۷/۰۲
	سن کوچک‌ترین فرزند	۹/۰۶	۶/۶۱	۰-۲۴	۸/۲۷	۶/۴۱
طبقه متوسط	تعداد فرزند	-	-	۰-۶	-	-
	سن	۴۱/۹۳	۸/۶۳	۲۷-۶۷	۳۸/۷۴	۸/۰۶
	سطح تحصیلات	۱۳/۱۷	۳/۰۳	۵-۳۰	۱۳/۱۵	۳/۱۰
	سن بزرگ‌ترین فرزند	۱۳/۸۴	۹/۰۹	۱-۴۴	۱۵/۵	۹/۳۱
طبقه برخوردار	سن کوچک‌ترین فرزند	۹/۳۹	۷/۰۲	۱-۳۰	۱۰/۴۴	۷/۸۱
	تعداد فرزند	-	-	۰-۷	-	-
	سن	۴۳/۸۴	۹/۸۴	۲۵-۶۵	۳۸/۴۷	۸/۲۳
	سطح تحصیلات	۱۵/۴۸	۴/۲۳	۱۰-۳۰	۱۴/۸۷	۳/۳۱
طبقه برخوردار	سن بزرگ‌ترین فرزند	۱۴/۲۵	۹/۹۷	۱-۳۹	۱۲/۷۲	۹/۶۴
	سن کوچک‌ترین فرزند	۱۰/۴۷	۶/۲۷	۱-۲۴	۹/۹۵	۸/۲۳
	تعداد فرزند	-	-	۱-۸	-	-
	تعداد فرزند	-	-	۱-۵	-	-

شاخص بهزیستی سازمان بهداشت جهانی-فرم کوتاه (WHO-5)

شاخص بهزیستی روان‌شناختی سازمان بهداشت جهانی-فرم کوتاه ۵ گویه‌ای از مقیاس WHO-10 تنظیم شده توسط بوم و همکاران (۵۷) انشقاق یافته است که به دلیل دارا بودن گویه‌های منفی، مقیاس WHO-5 به گویه‌هایی کوتاه‌تر و با عباراتی مثبت تغییر داده شد. این شاخص، یک مقیاس کوتاه ۵ سوالی خودگزارش‌دهی است و میزان بهزیستی فرد را طی دو هفته گذشته بر اساس مقیاس لیکرت ۶ درجه‌ای از ۰ (هیچ وقت) تا ۵ (همیشه) اندازه می‌گیرد. نمره خام پاسخگو از لحاظ نظری در محدوده‌ای از ۰ (فاقد بهزیستی) تا ۲۵ (حداکثر بهزیستی) قرار می‌گیرد، همچنین می‌توان با ضرب کردن نمره کل در عدد ۴ دامنه نمرات را به مقیاس ۰ تا ۱۰۰ تبدیل کرد. نمرات بالاتر نشان دهنده بهزیستی بالاتر است و نمرات پایین‌تر نشان‌دهنده بهزیستی پایین است. دهشیری و همکاران (۵۸) در بررسی خصوصیات روان‌سنجی این مقیاس نشان دادند که مقیاس از همسانی خوبی به میزان ۰/۸۹ برخوردار است. در پژوهش حاضر

پرسشنامه ارزش‌ها و اهداف والدینی^{۲۶}

این پرسشنامه توسط سوئیزو (۷) برای ارزیابی میزان اهمیت دادن والدین به اهداف و ارزش‌های بلندمدت در طیف لیکرت شش درجه‌ای از بی‌اهمیت (۰) تا بسیار مهم (۶) در پنج بعد سنت و همنوایی^{۲۷}، قدرت و دستاورد^{۲۸}، ارتباط^{۲۹}، اثرگذاری و خودگردانی^{۳۰}، سخاوتمندی و خیرخواهی^{۳۱} و منحصر به فرد بودن^{۳۲} ساخته شد. در پژوهش حاضر، با توجه به زمینه فرهنگی، خرده‌مقیاس ارزش دینداری به مقیاس اصلی اضافه شد. پایایی ابعاد این پرسشنامه در مطالعه سوئیزو (۷) در گروه‌های قومی مختلف با استفاده از آلفای کرونباخ در محدوده ۰/۶۸ تا ۰/۸۸ گزارش شده است. در این پژوهش، ضرایب همسانی درونی ابعاد پرسشنامه در سه طبقه اقتصادی غیربرخوردار (بین ۰/۹۴-۰/۶۰)، متوسط (۰/۶۷-۰/۹۴) و برخوردار (۰/۷۹-۰/۹۴) محاسبه شد.

³⁰ . Agency & Self-Direct

³¹ . Benevolence & Prosocial

³² . Separateness

²⁶ . Goals & Values in Adulthood Questionnaire

²⁷ . Tradition & Conformity

²⁸ . Power & Achieve

²⁹ . Relatedness

پدران ۰/۸۵ و در مادران ۰/۷۸ به‌دست آمد. در پژوهش موسوی (۵۹) ضریب آلفای کرونباخ مقیاس در پدران ۰/۸۳ و در مادران ۰/۸۴ محاسبه شد. در پژوهش حاضر ضرایب همسانی درونی مقیاس در سه گروه غیربرخوردار (۰/۸۵)، متوسط (۰/۸۴) و برخوردار (۰/۸۲) به‌دست آمد.

داده‌های بدست‌آمده از تکمیل پرسشنامه‌ها توسط پدران و مادران، در دو بخش شاخص‌های توصیفی (میانگین، انحراف‌استاندارد و محدوده نمرات) و استنباطی (تحلیل چندمتغیره در سه گروه) با استفاده از نرم‌افزار SPSS24 استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱: میانگین و انحراف‌استاندارد نمرات والدین سه گروه در ارزش‌های والدینی، رضایت والدینی و بهزیستی

متغیرهای پژوهش	غیربرخوردار			متوسط			برخوردار		
	میانگی	انحراف	حدبالا- حدپایین	میانگی	انحراف	حدبالا- حدپایین	میانگی	انحراف	حدبالا- حدپایین
سنت و همنوایی	۴۲/۹۶	۷/۲۷	۲۰-۵۰	۴۰/۲۵	۸/۸۲	۸-۵۰	۴۲/۷۷	۷/۰۴	۲۰-۵۰
قدرت و پیشرفت	۲۴/۱۲	۷/۸۴	۱۰-۳۵	۲۲/۷	۸/۴۳	۰-۳۵	۲۶/۴۷	۷/۵۷	۵-۳۵
ارتباط با دیگران	۱۳/۶۲	۴/۰۹	۵-۲۰	۱۱/۴۵	۴/۸۲	۰-۲۰	۱۳/۸	۵/۱۶	۰-۲۰
اثرگذاری و خودگردانی	۴۵/۳۱	۹/۷۱	۱۹-۵۵	۴۳/۸۹	۹/۹۸	۱۲-۵۵	۴۵/۸۳	۸/۶۵	۲۲-۵۵
سخت‌مندی و خیرخواهی	۲۶/۸۳	۷/۲۷	۷-۳۵	۲۵/۳۴	۷/۳۵	۳-۳۵	۲۷/۵۲	۶/۴	۸-۳۵
منحصربه‌فردبودن	۶/۸۷	۲/۵۱	۰-۱۰	۵/۸۹	۲/۸۱	۰-۱۰	۷/۱۲	۲/۵	۰-۱۰
دینداری	۱۷/۳۵	۳/۵۲	۵-۲۰	۱۵/۸۹	۴/۹۲	۰-۲۰	۱۵/۰۱	۴/۹۳	۴-۲۰
رضایت والدینی	۱۲/۲۵	۱/۹۲	۶-۱۵	۱۲/۱۲	۲/۰۱	۳-۱۵	۱۲/۵۸	۲/۱۱	۴-۱۵
بهزیستی	۱۵/۳۲	۶/۰۹	۰-۲۵	۱۴/۴۹	۶/۶۵	۰-۲۵	۱۵/۲۱	۷/۰۲	۰-۲۵

ارزش‌های والدینی

والدینی و بهزیستی تفاوت وجود دارد. برای بررسی معناداری آماری این تفاوت، از تحلیل واریانس چندمتغیری در جدول ۳ و ۴ استفاده شد.

مقایسه توصیفی میانگین و انحراف‌استاندارد نمرات سه گروه غیربرخوردار، متوسط و برخوردار در جدول ۲ نشان می‌دهد که بین نمرات آن‌ها در ارزش‌های والدینی، رضایت آن‌ها از نقش

جدول ۳: تحلیل واریانس نمرات گروه‌ها در ارزش‌های والدینی، رضایت والدینی و بهزیستی

منابع	اثر	ارزش	F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	p	η^2
سطح رفاه ادراک‌شده	اثر پیلای	۰/۱۷	۳/۹۴	۱۸	۷۵۰	۰/۰۰۱	۰/۰۹
	لامبدا و لیکز	۰/۸۳	۴/۰۲	۱۸	۷۴۸	۰/۰۰۱	۰/۰۹
	اثر هنتلینگ	۱/۲	۴/۱۱	۱۸	۷۴۶	۰/۰۰۱	۰/۰۹
	بزرگترین ریشه ری	۰/۱۷	۷/۰۹	۹	۳۷۵	۰/۰۰۱	۰/۱۵

$$\lambda = 0.83, F(18, 748) = 4.02, p < 0.001, \eta^2 = 0.09$$

والدینی دارد. برای بررسی اثر سطح رفاه ادراک‌شده بر ارزش‌های والدینی و رضایت والدینی در والدین از تحلیل واریانس چندمتغیره در جدول ۴ استفاده شده است.

نتایج جدول ۳ نشان داد که سطح رفاه ادراک‌شده، اثر معنی‌داری بر ارزش‌ها و اهداف تربیتی والدین و رضایت آن‌ها از نقش

جدول ۴: تحلیل واریانس نمرات والدین سه گروه در متغیرهای پژوهش

33. Kansas Parental Satisfaction Scale

صورت می‌گیرد، با عنایت به گذار فرهنگی ایران، توجه به تغییرات ارزشی در جامعه حائز اهمیت است، این موضوع زمانی مورد توجه بیشتر قرار می‌گیرد که به تغییرات اجتماعی به عنوان عامل تسهیل‌کننده فردگرایی نگریده شود. همسو با مطالعات میرزایی (۲۲) و میدفر و همکاران (۲۳) می‌توان این‌گونه تبیین کرد که توسعه شبکه‌های ارتباطی و اجتماعی که شتاب بی‌وقفه-ای طی دو دهه اخیر در ایران به خود گرفته است، موجب شده تا در جامعه در حال گذار ایرانی به ویژه در کلان‌شهرها که از شاخصه‌ها و استانداردهای زندگی بالاتری نسبت به شهرهای کوچک‌تر و سنتی‌تر برخوردارند، ارزش‌های همنوایی و وابسته به فرهنگ جمعی به نفع ارزش‌های فردگرایانه‌تری چون افزایش استقلال و خودگردانی، پیشرفت در زمینه‌های تحصیلی، شغلی و پرستیژ اجتماعی تغییر یابد، در چنین بستر رقابتی، والدین برای فرزندان خود در عین تقویت ارزش‌های همنوایی در درون خانواده و احترام به فرهنگ بومی-مذهبی به‌ویژه در حوزه‌های شکل‌گرفته بر اساس پیوندهای نسبی و سببی (حوزه خصوصی)، در حوزه‌های شکل‌گرفته براساس پیوندهای رسمی و مقطعی (حوزه عمومی) بر اهداف رقابتی و فردمحورانه نیز تأکید دارند و در ذهن خود، آرمان دستیابی فرزندان به شاخصه‌های پیشرفت در تمامی ابعاد هویت تحصیلی، شغلی، کسب شهرت و افتخار و تلاش برای دستیابی به بهترین‌ها می‌پروانند. برخی مطالعات نیز بر وجود چنین تغییراتی در ارزش‌های والدینی صحه گذارده‌اند، تغییراتی که خانواده‌ها را از تمرکز بر ارزش‌های همنوایی و وابستگی‌های گروهی به ارزش‌های فردی‌شده‌تر و استقلال سوق می‌دهد (۶۱). از این‌روست که می‌توان شاهد ملمه‌ای از تقویت و پرورش ارزش‌های فردگرایی-جمع‌گرایی در فرهنگ ایرانی به ویژه در کلان‌شهرها بود.

نتایج همچنین نشان داد گروه غیربرخوردار بیش از گروه برخوردار به پرورش ارزش دینداری در فرزندانشان اهمیت می‌دادند. از آنجایی که دین و مذهب جزء لاینفک فرهنگ ایرانی به عنوان یک ارزش سنتی و دیرینه در این فرهنگ شناخته شده است، همسو با مطالعات ملکی (۳۰) و مدیری (۲۹) پایبندی به ارزش‌های منبعث از دین در خانواده‌های غیربرخوردار همواره در طول زمان بیش‌تر از سایر خانواده‌های برخوردار جامعه بوده است. با عنایت به تبیین ارائه شده در سطور فوق می‌توان گفت دگرگونی‌های فرهنگی و ارزشی ایجادشده طی دهه‌های اخیر در جامعه ایران به ویژه در کلان‌شهرها تغییراتی را در رویکردهای دینی و پایبندی به ارزش‌های دینی در اقشار برخوردار جامعه ایجاد نموده است، تغییراتی که به نفع نوگرایی با ادراک ذهنی از تجدد و گرایش به الگوهای فردگرایانه‌تر غربی با ارزش‌های دینی در تضاد و تعارض انگاشته می‌شود.

رفاهی، طیف گسترده‌ای از مزایای مادی-معنوی چون تاثیرگذاری بیشتر، فرصت‌های بهتر، سلامتی و امنیت بیشتر... را در بردارد (۶۰). علی‌رغم این‌که بسیاری از پژوهش‌های صورت‌گرفته با هدف نقش طبقه اقتصادی-اجتماعی بر متغیرهای مختلف در حوزه جامعه‌شناسی صورت گرفته است، مطالعه بر روی تأثیر طبقه اجتماعی بر تجارب روانی و از منظر روان‌شناختی حائز اهمیت است، فراتر از آنچه که فرد را در درون یک طبقه و یا در عضویت یک گروه قرار می‌دهد، ادراک ذهنی وی از عضویت در آن طبقه خاص نقش مهم‌تری در تجارب روانی وی دارد، این پژوهش با هدف مقایسه ارزش‌ها و اهداف والدین برای پرورش فرزندان، رضایت از نقش خود به عنوان والد و تجربه بهزیستی از حیث سطح رفاه ادراک‌شده در تعدادی از خانواده‌های ساکن شهر تهران صورت گرفت.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد سه گروه غیربرخوردار، متوسط و برخوردار در پرورش ارزش‌های سنت و همنوایی، قدرت و پیشرفت، ارتباط با دیگران، سخاوتمندی و خیرخواهی، منحصربه‌فردبودن و دینداری در فرزندانشان تفاوت معناداری با یکدیگر داشتند، نتایج آزمون تعقیبی نشان داد گروه برخوردار بیش از دو گروه متوسط و غیربرخوردار به پرورش ارزش‌های همنوایی، پیشرفت، خیرخواهی و منحصربه‌فردبودن در فرزندانشان اهمیت می‌دادند. با وجود مطالعات محدود در رابطه نقش طبقه اقتصادی-اجتماعی بر اهمیت ارزش‌های والدین، یافته حاضر از حیث تأثیر طبقه اقتصادی بر نوع ارزش‌های تقویت‌شده در خانواده با مطالعات کوسرو (۲۷)، برنشتاین (۱)، هرکنز (۲۵)؛ اسدی (۲۸)؛ تاج (۳۱) همسوست. با این حال، مطالعه مشخصی که حاکی از اولویت ارزش‌های همنوایی، پیشرفت، خیرخواهی و منحصربه‌فردبودن در خانواده‌های با طبقات مختلف اقتصادی-اجتماعی باشد، یافت نشد. از آنجایی که ارزش همنوایی و خیرخواهی در یک سوی طیف ارزش‌های جمع‌گرایانه و ارزش منحصربه‌فردبودن و پیشرفت در سوی دیگر طیف فردگرایی است، می‌توان نتیجه گرفت که خانواده‌های برخوردار به ارزش‌های فردگرایانه (۳۲) و خانواده‌های قرارگرفته در طبقه کارگری به ارزش‌های جمع‌گرایانه چون همنوایی-انطباق، و اطاعت از قواعد گروهی اهمیت بیشتری می‌دهند (۳۱،۳۲). در تبیین این‌که خانواده‌های برخوردار در این پژوهش، به ارزش‌های هردو سر طیف اهمیت می‌دهند، شاید بتوان به شاخصه‌های خانواده ایرانی ارجاع داد. همانگونه که اشاره شد ارزش‌هایی که والدین درصدد پرورش آن در فرزندانشان هستند، وابسته به فرهنگ متفاوت است (۱۴) و طبقه اجتماعی به عنوان سطحی درونی از فرهنگ جامعه، می‌تواند از آن متأثر شود. لذا، تقویت ارزش‌های همنوایی، پیشرفت، خیرخواهی و منحصربه-فردبودن در فرزندان در طبقات اجتماعی مختلف ذیل فرهنگ

از آنجایی که هر پژوهشی با محدودیت‌هایی همراه است، این مطالعه نیز با استفاده از روش خودگزارشی برای جای‌دهی افراد در گروه‌های مختلف و بر روی والدین ساکن شهر تهران فارغ از رابطهٔ زوجیت آن‌ها (صرفاً زنان و مردان متأهل دارای حداقل یک فرزند تحت مراقبت) به روش در دسترس انجام شد.

پیشنهادات کاربردی

پیشنهاد می‌شود با توجه به محدود بودن مطالعات مربوط به رضایت والدینی و ارزش‌های والدینی با رعایت متغیرهای زمینه‌ای و فرهنگی و به ویژه به صورت کیفی مورد مطالعهٔ بیشتر قرار گیرد. از حیث پیشنهادات کاربردی، توصیه می‌شود ارزش‌های فرزندپروری کارآمدتر و اثربخش‌تری به عنوان چشم‌اندازهای تربیتی والدین توسط رسانه‌های سنتی و نوین ترغیب و تشویق شده و زمینهٔ افزایش رضایت و بهزیستی والدین توسط نهادهای مشاوره‌ای و خدماتی فراهم شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پژوهش با رعایت کدهای اخلاقی پژوهش شامل اصل محرمانگی اطلاعات شخصی شرکت‌کنندگان و رضایت آگاهانه آنها برای شرکت در مطالعه انجام شده است.

حامی مالی

این مطالعه بدون حمایت مالی فرد یا سازمانی انجام شده است.

مشارکت نویسندگان

این مطالعه از طراحی تا اجرا و نگارش مقاله توسط نویسنده مسئول انجام شده است.

تعارض منافع

این پژوهش هیچ گونه تعارض منافع شخصی یا سازمانی ندارد.

تشکر و قدردانی

از پرسشگران برای کمک به اجرای پژوهش و همهٔ والدین شرکت‌کننده در پژوهش حاضر قدردانی می‌شود.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد سه گروه غیربرخوردار، متوسط و برخوردار در میزان رضایت از نقش والدینی خود با یکدیگر تفاوت معنادار داشته، نتایج آزمون تعقیبی نیز نشان داد گروه برخوردار نسبت به گروه متوسط رضایت والدینی بیش‌تری داشتند. همان‌گونه که گفته شد، مطالعات مشخصی در حوزهٔ رضایت والدینی در گروه‌های مختلف دارای وضعیت اقتصادی متفاوت انجام نشده است، با این حال، این یافته با مطالعات مشابه در مورد نقش وضعیت اقتصادی-اجتماعی بر پیامدهای روانی و تحصیلی فرزندان (۴۰_۴۲) و والدین (۴۳) همسوست. با استناد به تبیین لوئیز (۴۴) و کونتز (۴۵) شرایط نامطلوب اقتصادی، به دلیل محدود کردن دسترسی به منابع مادی و تسهیلات رفاهی و تجربهٔ ناکامی‌ها و محرومیت‌های مکرر والدین در ارضای نیازها و خواسته‌های فرزندان، موجب تغییر در شیوه‌های مکالمه با فرزندان، تجربه هیجانات نامطلوب از ناکامی‌های ایجادشده، فشار ناشی از خواسته‌های زندگی و ناتوانی از پاسخ‌گویی به نیازهای اولیهٔ فرزندان موجب کاهش رضایت والدین از نقش خود به عنوان والد و از نوع رابطه با فرزند می‌شود.

نتایج همچنین نشان داد سه گروه غیربرخوردار، متوسط و برخوردار تفاوت آماری معناداری در بهزیستی نداشتند (۰/۰۱ > p). این یافته با نتایج مطالعات متعدد در مورد اثر وضعیت اقتصادی بر بهزیستی و سلامت روان افراد (۵۱_۵۵) ناهم‌سوست. این مطالعات نشان دادند که افراد مرفه، به دلیل برخورداری از وجههٔ اجتماعی بهتر، دسترسی به فرصت‌های بهتر و منابع رفاهی و مادی بیش‌تر از سلامت روان بالاتری نسبت به گروه‌های دیگر برخوردارند. با این حال، برخی مطالعات به اثرات متناقض قرارگرفتن در طبقهٔ اقتصادی-اجتماعی برخوردار بر بهزیستی اشاره نموده‌اند. یو و همکاران (۵۲) با بررسی چندین مطالعه، دریافته‌اند که اثر طبقهٔ اجتماعی بر بهزیستی بیش از قدرت ناشی از قرارگرفتن در آن طبقه، به واسطهٔ ادراک از جایگاه و موقعیت وی تعیین می‌شود. لذا، اگرچه طبقهٔ اقتصادی بالا می‌تواند دسترسی به وضعیت اجتماعی بهتر را افزایش دهد، ولی تضمینی بر دائمی و بی‌قیدوشرط بودن این رابطه نیست. از این رو، ادراک ذهنی فرد از طبقه‌ای که در آن قرار دارد و تجربیات روانی وی می‌تواند در وجود این رابطه نقش داشته باشد.

محدودیت‌های پژوهش

References

- Bornstein MH. Crosscurrents in contemporary psychology. Cultural approaches to parenting. Hillsdale, NJ, US; 1991.
- Abri S, Hajyousefi A, Hajbabayi H, Rahgozar M. Comparison of Social Development Between 3-6 Years Old Children Who Use Rural Child Care Center Services and Who Don't. refahj. 2011; 11(41):343-368. [http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-722-en.html]
- Whiting BB, Edwards CP, Edwards CP, Ember CR. Children of different worlds: The formation of social behavior. Harvard University Press; 1992.

4. Schwartz SH. Mapping and interpreting cultural differences around the world. In *Comparing cultures* 2004 Jan 1 (pp. 43-73). Brill. [https://doi.org/10.1163/9789047412977_007]
5. LeVine RA. Childhood socialization. *Comparative studies of parenting, learning and educational change*. Hong Kong: University of Hong Kong. 2003.
6. Trommsdorff G. Parent-child relations over the life-span. A cross-cultural perspective. Parenting beliefs, behaviors, and parent-child relations. A cross-cultural perspective. 2006:143-83.
7. Suizzo MA. Parents' goals and values for children: Dimensions of independence and interdependence across four US ethnic groups. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 2007;38(4):506-30. [<https://doi.org/10.1177/0022022107302365>]
8. Ridao P, López-Verdugo I, Reina-Flores C. Parental beliefs about childhood and adolescence from a longitudinal perspective. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2021;18(4):1760. [<https://doi.org/10.3390/ijerph18041760>].
9. Greenfield PM. Independence and interdependence as developmental scripts: Implications for theory, research, and practice. In *Cross-cultural roots of minority child development* 2014 Dec 5 (pp. 1-40). Psychology Press.
10. Schwartz SH. Individualism-collectivism: Critique and proposed refinements. *Journal of cross-cultural psychology*. 1990;21(2):139-57. [<https://doi.org/10.1177/0022022190212001>]
11. Kagitcibasi C. Autonomy and relatedness in cultural context: Implications for self and family. *Journal of cross-cultural psychology*. 2005;36(4):403-22. [<https://doi.org/10.1177/0022022105275959>]
12. Panfile TM, Laible DJ, Eye JL. Conflict frequency within mother-child dyads across contexts: Links with attachment security and gender. *Early Childhood Research Quarterly*. 2012;27(1):147-55.
13. Bornstein MH, Cote LR, Haynes OM, Suwalsky JT, Bakeman R. Modalities of infant-mother interaction in Japanese, Japanese American immigrant, and European American dyads. *Child development*. 2012;83(6):2073-88. [<https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2012.01822.x>]
14. Tulviste T, Ahtonen M. Child-rearing values of Estonian and Finnish mothers and fathers. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 2007; 38(2):137-55. [<https://doi.org/10.1177/0022022106297297>]
15. Ogbu JU. Differences in cultural frame of reference. *International Journal of Behavioral Development*. 1993;16(3):483-506. [<https://doi.org/10.1177/016502549301600307>]
16. Sánchez, J.; Hidalgo, V.; López-Verdugo, I.; Jiménez, L. Beliefs about Child-Rearing and Development in Spain and Peru. A Comparative Analysis for Adapting Parenting Support Programs. *Sustainability*, 2020; 12, 7268. [<https://doi.org/10.3390/su12187268>]
17. McAdoo HP. *Black children: Social, educational, and parental environments*. Sage; 2002.
18. Chao RK. Chinese and European American cultural models of the self reflected in mothers' childrearing beliefs. *Ethos*. 1995;23(3):328-54.
19. Solomon MJ. Transmission of cultural goals: Social network influences on infant socialization. In *Parental development* 2014; (pp. 153-174). Psychology Press.
20. Rosenthal DA, Gold R. A comparison of Vietnamese-Australian and Anglo-Australian mothers' beliefs about intellectual development. *International Journal of Psychology*. 1989;24(1-5):179-93. [<https://doi.org/10.1080/00207594.1989.10600041>]
21. Harwood RL, Schölmerich A, Schulze PA. Homogeneity and heterogeneity in cultural belief systems. *New directions for child and adolescent development*. 2000(87):41-57. [<https://doi.org/10.1002/cd.23220008705>]

22. Mirzaei H. A Sociological Study of Individualism in Iran (with Emphasis on Surveying Tehran Residents). Doctoral dissertation in Sociology. University of Tehran. 2006.
23. Moidfar Sa & Sabouri Khosroshahi H. Investigating the Individualism of Children in the Family. *Garmsar Social Sciences Research*. 2010; 4(4): 110-93. [Persian]
24. Hellisaz M., Ali Mazaheri M., Panaghi L., Hassani F. Values of Child-Raising among Mothers of Three-Five-Years-Old Children: A Phenomenological Study. 2015; 8(29): 121-148. [Persian]
25. Harkness S, Super CM, editors. Parents' cultural belief systems: Their origins, expressions, and consequences. Guilford Press; 1996.
26. Alwin DF, Tufiş PA. Class and conformity: Thirty years of adult child-rearing values in the US. In *Sociological Forum*. 2021; 36, 2, 315-337. [<https://doi.org/10.1111/socf.12685>].
27. Kusserow AS. De-homogenizing American individualism: Socializing hard and soft individualism in Manhattan and Queens. *Ethos*. 1999;27(2):210-34. [<https://doi.org/10.1525/eth.1999.27.2.210>]
28. Assadi M, Shahmansouri N, Mohammadi M, Rezaie F, Smetana J. The Correlation Between Socio-Cultural Context and Adolescent-Parent Relationship in Iran. *Advances in Cognitive Sciences*. 2006; 7(4):28-35.
29. Modiri F. Different Types of Family Values and Their Socio-Economic Correlates in Tehran City. *Journal of Applied Sociology*, 2018; 29(1): 147-166.
30. Maleki A. An Investigation of the Value Systems of Iranian Society, based on Ronald Inglehart's Theory of Modernization and Cultural Change. Master's thesis. University of Esfahan. 2006.
31. Tudge JR, Hogan DM, Snezhkova IA, Kulakova NN, Etz KE. Parents' childrearing values and beliefs in the United States and Russia: The impact of culture and social class. *Infant and Child Development: An International Journal of Research and Practice*. 2000; 9(2):105-21. [[https://doi.org/10.1002/1522-7219\(200006\)9:2<105::AID-ICD222>3.0.CO;2-Y](https://doi.org/10.1002/1522-7219(200006)9:2<105::AID-ICD222>3.0.CO;2-Y)]
32. Kohn ML, Slomczynski KM. Social structure and self-direction: A comparative analysis of the United States and Poland. Basil Blackwell; 1990.
33. Lohndorf RT, Vermeer HJ, de la Harpe C, Mesman J. Socioeconomic status, parental beliefs, and parenting practices as predictors of preschoolers' school readiness and executive functions in Chile. *Early Childhood Research Quarterly*, 2021,1;57:61-74. [<https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2021.05.001>]
34. James DE, Schumm WR, Kennedy CE, Grigsby CC, Shectman KL, Nichols CW. Characteristics of the Kansas Parental Satisfaction Scale among two samples of married parents. *Psychological Reports*. 1985;57(1):163-9. [<https://doi.org/10.2466/pr0.1985.57.1.163>]
35. Hagestad GO, Neugarten BL. Age and the life course (1985). *Handbook of aging and the social sciences*. New York: van Nostrand-Reinhold.
36. Aquilino WS, Supple KR. Parent-child relations and parent's satisfaction with living arrangements when adult children live at home. *Journal of Marriage and the Family*. 1991, 1:13-27. [<https://doi.org/10.2307/353130>]
37. Mikolajczak M, Raes ME, Avalosse H, Roskam I. Exhausted parents: sociodemographic, child-related, parent-related, parenting and family-functioning correlates of parental burnout. *Journal of Child and Family Studies*. 2018, 1;27(2):602-14. [<https://doi.org/10.1007/s10826-017-0892-4>]
38. Lindström C, Åman J, Norberg AL. Parental burnout in relation to sociodemographic, psychosocial and personality factors as well as disease duration and glycaemic control in children with Type 1 diabetes mellitus. *Acta Paediatrica*. 2011;100(7):1011-7. [<https://doi.org/10.1111/j.1651-2227.2011.02198.x>]
39. Blanchard LT, Gurka MJ, Blackman JA. Emotional, developmental, and behavioral health of American children and their

- families: a report from the 2003 National Survey of Children's Health. *Pediatrics*. 2006;117(6):e1202-12.[<https://doi.org/10.1542/peds.2005-2606>]
40. Zadeh Mohammadi M, Heidari G, Jandaghi H, Poura Etemad R, Malek Khosravi G, & Saadatmand, N. The Relationship between Family Factors and Academic Status of High School Students in Qom Province. *Journal of Family Research*, 2016; 2476-7484.
 41. Zarei Pour M, EftekharArdabili H, Azam K, Movahed E. Study of Mental health and its Relationship with Family Welfare in Pre-university Students in Salmas City in 2010. *J Res Dev Nurs Midw*. 2012; 9 (1) :84-93.
 42. Starfield B, Riley AW, Witt WP, Robertson J. Social class gradients in health during adolescence. *Journal of Epidemiology & Community Health*. 2002;56(5):354-61.[<http://dx.doi.org/10.1136/jech.56.5.354>]
 43. Zare B., Safyari Jafarabad H. The Study of Marital Satisfaction and its Determinants on Married Women and Men in Tehran City. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 2015; 13(1): 111-140.
 44. Lewis O. The culture of poverty. *Society*. 1998;35(2):7-9.
 45. Coontz S. The way we never were: American families and the nostalgia trap. Hachette UK; 2016.
 46. Fen CM, Isa I, Chu CW, Ling C, Ling SY. Development and validation of a mental wellbeing scale in Singapore. *Psychology*. 2013;4(07):592. [<http://dx.doi.org/10.4236/psych.2013.47085>]
 47. World Health Organization. Mental health: Strengthening mental health promotion, WHO Fact Sheets, No. 220. Geneva, World Health Organization, 2007.
 48. Diener E, editor. Culture and well-being: The collected works of Ed Diener. New York: Springer; 2009.
 49. Brickman P, Campbell DT. Hedonic relativism and planning the good society.11971; In M.H. Apply (ed.), *Adaptation Level Theory: A Symposium* (Academic Press, New York), pp. 287-304.
 50. Luttmer EF. Neighbors as negatives: Relative earnings and well-being. *The Quarterly journal of economics*. 2005;120(3):963-1002.[<https://doi.org/10.1093/qje/120.3.963>]
 51. Anderson C, Kraus MW, Galinsky AD, Keltner D. The local-ladder effect: Social status and subjective well-being. *Psychological science*. 2012;23(7):764-71.[<https://doi.org/10.1177/0956797611434537>]
 52. Yu S, Blader SL. Why Does Social Class Affect Subjective Well-Being? The Role of Status and Power. *Personality and Social Psychology Bulletin*. 2019; 1-18. [<https://doi.org/10.1177/0146167219853841>]
 53. Tost LP. When, why, and how do powerholders "feel the power"? Examining the links between structural and psychological power and reviving the connection between power and responsibility. *Research in Organizational Behavior*. 2015; 35:29-56.[<https://doi.org/10.1016/j.riob.2015.10.004>]
 54. Kifer Y, Heller D, Perunovic WQ, Galinsky AD. The good life of the powerful: The experience of power and authenticity enhances subjective well-being. *Psychological science*. 2013; 24(3):280-8. [<https://doi.org/10.1177/0956797612450891>]
 55. Kraus MW, Piff PK, Keltner D. Social class as culture: The convergence of resources and rank in the social realm. *Current directions in psychological science*. 2011;20(4):246-50.[<https://doi.org/10.1177/0963721411414654>]
 56. Snibbe AC, Markus HR. You can't always get what you want: educational attainment, agency, and choice. *Journal of personality and social psychology*. 2005;88(4):703.[<https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.4.703>]
 57. Blom EH, Bech P, Högberg G, Larsson JO, Serlachius E. Screening for depressed mood in an adolescent psychiatric context by brief self-assessment scales—testing psychometric validity of WHO-5 and BDI-6 indices by latent trait analyses. *Health and quality of life outcomes*. 2012;10(1):149.[<https://doi.org/10.1186/1477-7525-10-149>]

58. Dehshiri G., Mousavi S. An Investigation into Psychometric Properties of Persian Version of World Health Organization Five Well-being Index. *Journal of Clinical Psychology*, 2016; 8(2): 67-75.
59. Mousavi S f. The Study of Some Parent-Based Demographic and Cultural Variables in Prediction of Parental Exhaustion and Satisfaction. Research Project. WRC. Alzahra University. 2020.
60. Akinola M, Mendes WB. It's good to be the king: Neurobiological benefits of higher social standing. *Social Psychological and Personality Science*. 2014;5(1):43-51. [<https://doi.org/10.1177/1948550613485604>]
61. Kotlaja MM. Cultural contexts of individualism vs. collectivism: Exploring the relationships between family bonding, supervision and deviance. *European Journal of Criminology*. 2020 May;17(3):288-305. [<https://doi.org/10.1177/1477370818792482>]

